

LÖFÅNGER. (Västerbotten.)

I den förteckning öfver ärkestiftets församlingar, som år 1314 uppgjordes för uttaxeringen af den s. k. sexårsgården till påfvestolen (DS 3, n. 1946), har under pastoraten i Ångermanlands prosteri, dit äfven Umeå och Bygdeå vid denna tid räknades, tillagts ett par rader af annan hand, i hvilkas delvis utplånade skrift man dock vid närmare granskning kan urskilja: *Skellopt cum capella Løfanger* 1 mark d. 1 sol. Detta tillägg härrör efter allt att döma från 1340-talet och upplyser om det hittills okända förhållandet, att Löfånger ursprungligen varit ett kapell under Skellefteå pastorat. Å det andra utförliga pastoratregistret, som upprättades 1316 (DS 3, n. 2043) i och för utdebitering af lösen för Upsalaärkebiskopens pallium, har äfven gjorts ett tillägg af yngre hand upptagande samtliga äldre kustförsamlingar i Väster- och Norrbotten, men detta härrör synbarligen från åtskilligt senare tid och har af *Styffe* daterats till medlet af 1400-talet. För nämnda ändamål skulle *Lofuanger ecclesia* utgifva $\frac{1}{2}$ mark. Redan vid samma århundrades början synes emellertid församlingen utgjort självständigt pastorat, ty i 1413 års jordebok¹ var Löfånger, som då tillhörde Korsholms län, upptaget som särskild socken, ehuru den minsta i öfre Norrland och omfattande endast 20 rökar eller hushåll, hvilket motsvarar omkring 150 personer. Löfånger uppräknas äfven bland de socknar i Norrbotten, som ärkebiskop Jakob Ulfsson 20 aug. 1482 erhöi i förläning af Sveriges riksföreståndare och råd, och hvarå han fick kon. Hans' stadsfästelsebref 1501.² Antalet besutne män i Löfånger socken uppgick år 1543 till 148 st., år 1558 till 186 st. enl. Västerbottens jorde- och mantalsböcker för dessa år.

Den äldsta kyrkan i Löfånger var säkerligen ett litet träkapell, som legat i närheten af den s. k. Kyrksjön, där kaptensbostället Selet sedermera kom att stå. I dess kryddgård anträffades graflämningar och järnkors tydande på, att här varit en gammal begravningsplats. Den nuvarande stenkyrkan, 52 alnar lång, 20 alnar bred, utan torn och med fristående klockstapel, uppfördes på västra sidan om det nu för tiden smala sund, som förenade Gälds- och Afvafjärdarna. Kyrkans hufvuddel härrör från slutet af medeltiden, dess västra tredjedel tillkom 1649. Å södra långsidan finnes en utbyggnad s. k. lillkyrka, säkerligen det ursprungliga vapenhuset. Den gamla sakristian i nordost var af trä, men ersattes på 1660-talet med en af sten.³ I Skellefteå museum förvaras åtskilliga medeltida träskulpturer från Löfånger, däribland en bild af S:ta Anna, som skall ha varit kyrkans skyddshelgon.

¹ *Styffe*, Skandinavien under Unionstiden, Uppl. 3. Sthm 1911 s. 398.

² *Spegel*, Skriftlige bevis hörande t. svenska kyrkohist. Ups. 1716 s. 66, 69.

³ En afbildning af kyrkan finnes i Västerbotten, hembygdsföreningens årsbok 1922, s. 73.

Kyrkans äldsta kända klocka, den mindre, var från medeltiden att döma af dess inskrift, som enligt en gammal, tydligen ej fullt bokstafstrogen tolkning lydde:

Hele Maria bäud for Laufengjur

Hon omgöts 1762 och 1803. Den större klockans inskrift var följande:

Bartel Larsen och hans son Jacob Bartelsen lodt dene
kloke Stobe hus Matthias Benning udi Lubeck ano 1595.

Vid Bjurö fiskläge finnes ett kapell.

KYRKOHERDAR.¹

1. Herr **Niels** [före 1508] i Löfånger. Upsala domkyrka mottog d. å. i testamente efter honom 5 mark (enl. domkyrkans räkenskaper, ULA).

2. Herr **Håkan** [1543-49] nämnes såsom khde här under dessa år. Herr Håkans dräng i Leffånger, som stulit en spann korn af sin husbonde, pliktade på sommaringet 28 juli 1543 i sin fattigdom 8 mark. Af kyrkans silfver afstod Löfånger år 1548 till den kungliga skattkammaren en förgylld monstrans, vägande 5 lödiga mark 3½ lod. Den 23 sept. 1549 anammade kon. Gustaf I uti egen kunglig person en dubbeldukat och två rhenska gyllen, hvilket guld framlidne herr Håkan i Löfånger honom i testamente gifvit hade (KGR).

3. **Ericus Olai Helsingius** (1553-58). Vid denna tid umgicks kon. Gustaf med planen att göra prästgårdarna till kronans afvelsgårdar samt indraga kyrkoherdebefattningarna och ersätta dem med billigt aflönade kapellanstjänster. Efter kyrkoherden Håkans död öfverlät konungen 20 apr. 1551 Löfångers prästgård åt fogden Jöns Håkansson »atth haffva thet lappefolck opå, som all konungens renredskap åhrligen ferdigh holla skole, dock medt sådanth vilckor, som han sig sielff til biuder, som åhr, atth han skall förskaffa sig een capelan, som förn:e Löffångers sochns inbyggjare medt Gudz ordh och annen tilbörlig tjänist udi alle motto väll förstå kan». Emellertid blef denna anordning af mycket kort varaktighet, ty redan 1553 är ofvannämnde Erik Olai Helsingus här khde. Skellefteå, Löfånger och Bygdeå socknebor lyckades nämligen friköpa sina prästgårdar, hvilket framgår däraf, att nämnda socknar år 1560 utgåfvo i en stadga

¹ Till de fria sägnernas område torde man kunna förvisa den af Tunæus omtalade dominus *Ragvaldus*, som skall ha varit präst i Löfånger och där begrafvit Herse Falesson Bure i den gamla träkyrkans kyrkogård på Selsberget.

2 läster 6 t:r smör »för the affuelsgårdar them förskonedes, som ther byggias skuhe». År 1553 uppskattades prästbordet till 4 pund i åker, 40 lass i äng och 20 kor. Khden aflod 13 dec. 1558, enligt en anteckning i det exemplar af Brentii Homilier öfver Lucas' och Johannis' Evangelier, som han testamenterat till Löfångers kyrka.

4. **Petrus Jonæ** (1560-75), f. i Umeå s:n; stud. i Rostock, i hvars matrikel Dn Petrus Jonæ Norbotniensis finnes inskrifven nov. 1555; khde här i Löfånger 1560, då han utgaf hjälpskatt till kon. Eriks tilltänkta engelska resa. Då den allmänna taxeringen i anledning af Älfsborgs lösen öfvergick Sverige 1571, uppgaf han sin lösegendom till: silfver 200 lod, guld 5 gyllen, koppar 6 pund, penningar 30 mk, tenn 2½ pd, mässing 1 pd, kor 10 st., ungnöt 4, svin 7, får och getter 25 st., hästar 3 för 40 mk, tillsammans värderadt till 298 mk 6 öre. Såsom riksdagsdeputerad och prost underskref han 11 juni 1574 »Några puncter ahnrörendes the ceremonier vdi Messan hållas och brukas skole», och blef följande år khde i Umeå efter den afsatte Petrus Matthiæ. Hans medgörlighet beträffande de liturgiska förändringarna torde nog bidragit till hans befordran. Se vidare *Umeå*.

5. **Petrus Æstonis** (1575-1604) undertecknade såsom prost och khde i Löfånger Upsala mötes beslut 1593 och synes behållit prost-ämbetet till sin död. År 1602 4 mars gästade kon. Carl IX med sin drottning Löfångers prästgård, och utfärdade härifrån en förordning om lapparnes skatt. Strax förut hade prästgården varit skådeplatsen för ett sorgligt uppträde. Prostens hustru Anna var, som det heter, kommen ifrån sitt sinne och blef åvetta (vansinnig). Deras dotter och måg, hvilka bodde i Skellefteå, hade kommit på ett besök till Löfånger. Mågen hade blifvit varnad för svärmodern, emedan hon hotat att slå ihjäl honom, men han slog bort det som skämt. Som hon ej var instängd och bevakad, hade hon hemligen gömt en knif i sin barm, och under det hon satt och talade med sin måg och dotter, stötte hon honom i halsen med knifven, så att han strax blef död. Den vansinniga sprang därpå och sökte att dränka sig i en sjö, men fasttogs. Slutligen tog hon ej någon föda till sig och dog. Konungen förordnade, att sträng undersökning skulle anställas, först och främst med herr Pär, med den dödes hustru och åtta hans barn samt alla i prästgården för att få utrönt, om någon varit i råd med den vansinniga. Men skäl och liknelse fanns ej därtill. Målsägarne, den aflidnes fränder, gåfvo upp saken och sköto den Gudi i händer.¹ Prosten har sista gången år 1604

¹ *J. Nordlander*, Norrl. saml. 6, s. 311.

bevittnat tiondelängden. Han hade 6 dec. 1591 fått frihet på sitt skattehemman i Blacke. År 1601 var ett synnerligen svårt år, all årsväxten i korn och råg frös bort, så att landsskrifvaren ej hade så mycket som ett stop i kyrkhärberget.

G. m. hustru *Anna*. Dottern *Karin*, g. m. Nils Svensson, dödad af svärmodern troligen jultiden 1601 eller på nyåret 1602.

6. **Ericus Andreæ** (1605-12) har såsom kapellan i församlingen bekräftat Upsala mötes beslut 1593 och under ofvanstående år såsom pastor undertecknat socknens tiondelängder.

En dotter *Anna* var gift m. khden i Nordmaling Petrus P. Forselius.

7. **Christopherus Olai Gestricius** (1613-37), f. sannolikt i Fernebo s:n, där han och hans syskon ägde ärfd fastighet. En af systarna blef gift m. khden Gabriel Erici i Fittja år 1598, och khden Christopher var sålunda morbror till blifvande biskopen Eric Gabr. Emporagius i Strängnäs. Inskrefs ss. stud. vid Upsala univ. 15 dec. 1600; komm. i Skellefteå 1605, då han liksom under många följande år uppbär och kvitterar spannmål för de fattige i sjukstugan därstädes. Från 1613 är han khde i Löfånger. År 1622 tarfvade Löfångers kyrka reparation, hvartill kon. Gustaf Adolf 14 maj beviljade 8 t:r spannmål af socknens härbärke. Kvitto utfärdades härå af khden Christopher 1623 dominica 1 post Epiphaniam domini. Afled 4 mars 1637.¹

G. 1) m. C. K. [trol. *Cath. Kuuth*²];

2) m. *Karin Nildotter Trast*, dotter af khden Nic. Turdinus i Bygdeå. Hon benämndes enl. traditionen *Delsbo-Karin*, på grund af sitt senare gifte m. prosten i Delsbo Dominicus Arnæsius. Ånyo änka 1653 återkom hon till Löfånger och afled här. Till så väl Bygdeå som Löfångers kyrkor skänkte hon 1658 predikstolar, till Löfångers prästbord dessutom en jordäga Långrödingen.

¹ Hans grafsten, som låg i kyrkans kor, bar följande inskrift: Här ligger begrafwen wyrdige och wällärde herr Christopher O. Gest. fordom körkieherde i Löff. hwilcken i Herranom afsomnade den 4 Martii Anno 1637. Rom. 4. Christus är för våre synder skul utgifwen och för vår rättfärdighet skull upstånden.

C. O. G.

C. K.

K. N. D.

Samt hans k. hustru gudfruchtige och dygdesamma matrona Karin N. D.

² Den 27 jan. 1627 var Olof Kuuth vice pastor i Löfånger enl. hans egen anteckning, lydande: »Olaus Kuuth nunc tempore pastoris vicern ferentis in Löffånger An:o 1627 die 27 januarii». Tjänstgjorde vid denna tid som regementspräst vid Fritz Rosladins squadron och bodde på ett fritt hemman i Löfånger år 1628. (GLA, Landsbok 1628.) Se *Anundsjö khdar*.

8. **Andreas Nicolai Burman** (1638-53), f. 1590. Stud. i Upsala 9 febr. 1612; prästv. 1616, nämnes komm. i Löfånger 1623 och i Bygdeå 1626. År 1637 den 17 apr. kom för Upsala domkapitel en man från Löfångers församling med socknens skrifvelse, därutinnan förmälde, att Gud hafver ifrån denna världen genom döden kallat deras khde D. Christopherum Olai, och begärde att få till khde sacellanen i församlingen dn Petrus Zachariæ, som till nöje hade tjänt in ministerio, och hvar de honom icke kunde bekomma, emedan han ringa tjänt hade, begärde de herr Andreas Nicolai i Bygdeå, som till ett och tjugu år hade tjänt in ministerio, till hvilken de hade ett stort behag, emedan han är en skickelig man både i lärdom och lefverne och hade tillförene tjänt där i församlingen, är ock i svågterskap med sal. H. Christophers efterlefvnerska, den mycket godt af församlingen förskyllt hafver, hvilket kunde lända henne till godo. Äfven prosten Olaus Njurenius i Umeå lade sitt vittnesmål därtill, och blef Andreas Nicolai förordnad till khde samt tillträdde 1638. Var herredagsman år 1643. Genom utsända stamböcker samlade han under åren 1649-51 bidrag från de norrländska kyrkorna till betäckande af kostnaderna för kyrkans 1649 företagna utvidgning. Synes hafva dött i slutet af 1653.

G. 1) m. *Brita Nilsson Trast*, syster till förra pastorskan;

2) m. *Brita Bröms*, dotter af khden Peder Bröms i Segersta och syster till assessor Erik Rosenheim.¹

Af barnen: *Märta*, g. 13/11 1646 m. khden i Silbojock, sedan Ö.-Kalix Abr. Burelius; en dotter g. m. skolmäst. i Lycksele Jac. Backius.

9. **Petrus Zachariæ Steccenius** (1655-90), f. 1601, bondson från Stöcksjö by i Umeå s:n; stud. i Upsala sept. 1624; disp. pro ex. i juli 1627, sin afhandling hade han tillägnat de flesta af kontraktets präster, och hitkom s. å. såsom kaplan. Var prästerskapets ombud vid riksdagen i Norrköping 1640, och man har hans verksamhet där att tacka för att Umeå skola fick något understöd och småningom började komma sig upp. På prästmötet i Upsala 9 sept. 1643 var han opponent på synodal-disputationen, då prof. L. Stigzelius præsiderade. (Sv. Synodalakter, I s. 62). Här khde, efter 26 års kaplanstjänst, blef han 1657 hos konungen af landshöfd. Johan Gran varmt rekommenderad till Skellefteå pastorat, som redan en gång förut begärt honom till khde. »Denne herr Per Zachariæ, skrifver landshöfdingen, war och nu förordnat till möte uti Torneå, hvilken jag mycket brukade till underhandling med de andra af prästerskapet och betygade han emot E. K. M. sin underdånigste trohet.» Han var en lärd, stadig och allvarlig man samt hade mycket sitt tillhåll på Gammel-

¹ Framgår af Helsingl. dombok för 1 febr. 1665. Hon uppbar änkehjälpen ännu 1664.

byn, hvilket hemman han köpt af pastorskan Karin Nilsdotter. Såsom utgammal och orkeslös fick han år 1690 öfverlämna pastoratet åt sin måg. Han afled 1 maj 1694.¹

G. omkr. 1633 m. *Anna Pehrsdotter Avandra*, dotter af Pehr Andersson i Afvan och hans hustru Barbro, d. 2/3 1693.

Barn: *Barbro*, g. m. efterträdaren; *Anna*, g. m. prosten Lars Burman i Bygdeå, omg. m. landtmätaren Hans Kruse, d. begr. i Löfånger 4/12 1715, 70 år; *Magdalena*, f. 1650, g. m. khden i Skellefteå Erik Fluor Emporagrius, änka 1695, d. i Skön 30/10 1735.

Tr.: De affectionibus corporum naturalium internis, p. 3. præ. *N. Chesnecopherus*. Ups. 1627.

10. **Olaus Eliæ Salin** (1690-1702), f. i Saltåker, Nordingrå, son af länsman och gästgifvaren Elias Jonsson och Segri Halfvarsdotter. Inskrefs under namnet Olaus Eliæ Salenius ss. stud. vid Upsala univ. juli 1650, kollega i 1:sta kl. vid Hsands skola 1653; komm. i Löfånger 1656; tilltr. m. konsist. fullmakt 7 maj 1690 pastoratet, ehuru företrädaren lefde. Var en mycket nitisk och verksam prästman, särskildt i de världsliga bestyren. Lät uppbygga en ny klockstapel, gräfvä en ny god brunn vid prästgården, hvilket företrädarne förgäfves försökt, och uppbrukade det åkerstycke, som kallades Backlyckan. Var kunnig i rättegångssaker och uppträdde ss. kaplan nästan på hvarje ting, köpte och sålde hemman, lär ock någon tid förestått sockenskrifvaresysslan, men visade sig fördomsfull och vidskeplig under trolldomsprocessernas tid. År 1702 är han död, och i testamente efter honom gafs till kyrkan en oförgylld silfverkanna, välgande 99 lod.

G. m. *Barbro Stecksenia*, företrädarens dotter; i många år blind afled hon i Wangsta och begrofs i Hsand 21/12 1722.

Barn: *Sigrid*, f. 1660, g. m. komm. i Bygdeå P. Holst, omg. m. khden C. Wänman i N.-Kalix, d. Luleå g. stad 6/11 1743; *Elias*, f. 1664, lagman i Östergötland, d. 2/6 1718 i Sthm; *Anna*, g. m. kapten Adam Gadd, sedan m. faderns efterträdare N. Eurenus; *Barbro*, g. m. komm. härst. Petrus Plantin, d. 1697.

11. **Nicolaus Jac. Eurenus** (1703-14), f. 16 juli 1667, son af prosten Jacob Eurenus i Nora, Ångermanl., och Magdalena Lundel. Från Hsands gymn. stud. i Upsala 17 juni 1685; adj. i Säbrå hos superintenden-

¹ Hans grafsten i kyrkans kor bär bl. a. inskriften: Här ligger begrafwen den wyrdige och wällärde mannen Herr Peder Zach. Steccenius, fordom kyrkeherde i Löfånger, hwilken på sit 94 ålders år i Herranom afsomnade den 1 maji år 1694, tillika med sin käre hustru den äreborna och dygdesame matronan Anna Peders dott. Avandra, som när hon lefwat hade i 78 år 5 dag. sal:n afled den 2 mart. år 1693.

ten Micranders 1695, utn. komm. i Häggdånger s. å. I skrifvelse till K. Maj:t 4 dec. 1701 förmäler Hsands konsist., att pastor Salin begärt till efterträdare komm. i Häggdånger N. Eurenus, som söker med hans och hans ålderstigna hustrus dotter äktenskap, men öfverlämnade frågan till öfverhetens godtfinnande. Eurenus utnämndes till khde i Löfånger 1702 och tilltr. 1703. Han afled 20 apr. 1714 och begrofs med likpredikan af prosten Grubb i Umeå. »Var nitisk om Guds ära och sorgfällig om sina åhörars förkofring i kristendomskunskapen.» Skänkte bl. a. en ljuskrona till kyrkan.

G. 1) m. *Anna Salin*, företrädarens dotter, änka efter kapt. Adam Gadd, d. våren 1703;

2) *Margareta Forsman*, änka efter borgaren Pehr Höjer i Umeå, samt 3:e ggn gift 5/3 1717 m. kontr. prosten Henrik Forbus i Neder-Torneå.

12. **Elias Ask** (1715-22), f. 2 febr. 1672 i Ullånger, son till kommin. därst. Johannes Ask och Marg. El. Salin. Sändes 1680 till Hsands skola, gymn. 1686 och stud. 8 sept. 1690. På öfverste v. Fersens kallelse prästv. 13 sept. 1695 till esquadronspräst vid Västerbottens reg. Utn. 1696 till skolmästare i Umeå. Efter khden Eurenii död hemställde Hsands konsist. i skr. 30 apr. 1714 till K. Maj:t, att El. Ask en åldrig skolbetiente och rector scholæ i Umeå, som i 19 år haft denna arbetsamma sysslan samt varit förordnad som vice pastor i landsförsaml. efter khden Bille, måtte få Löfångers regala pastorat. Han erhöll Konung Carl XII:s fullmakt, dat. Stralsund 11/22 mars 1715. Af landshöfdingen M. Cronberg blef herr Elias Ask i okt. 1717 anmäld såsom begifven till dryckenskap särdeles till bränwin, hvarigenom han icke allenast gör sig oskicklig till att med ifver och nit förrätta sin tjänst, utan också en stor förargelse uti församlingen uppväcker. Prostransakning anbefalldes och skarp varning följde; äfven prosten Ol. Svanberg fick skurpens att han icke förr i konsist. angifvit sådant oskickligt lefverne, som sig i hans prosteri tilldragit. Af prostens förklaring framgick, att en khden påbördad otillständighet i landshöfdingens åsyn snarare var ett vitium naturæ, än skedde af fylleri; eljest brukar herr Elias göra härliga predikningar och till församlingens nöje, när han är nykter. För öfrigt höll prosten veklagan öfver krogstugorna, som vid prästborden nästan öfver hela Västerbotten äro uppbyggda, och anhöll om deras afskaffande. Khden A. afled 15 mars 1722. Han förestod församlingen under en tid, särskildt svår genom fiendens anfall och de finska flyktingsskarorna, som utblottade landet.

G. 1) Michelsmässdagen 1696 m. *Catharina Ulf*, änka efter stadspred. Christoff. Graan i Umeå.

2) m. *Brita Lambert*, dotter af rådman Berndt L. i Umeå och syster till den

bekante plantageägaren Jonas Berndtsson L., omg. 10/12 1724 m. provinsiallandtmät. Nils Brenholm, d. 21/6 1730 i Löfånger.

Barn i 1:a g.: *Samuel* och *Kristoffer*, döda unga;

i 2:a g.: *Bernhard*, f. 16/4 1700, skolmästare i Lycksele, d. 29/12 1777; *Jonas*, f. 1703, fil. mag., konsist.not. i Sthm, d. 19/1 1743; *Margareta*, f. 1717 döpt 17/3, g. 14/5 1738 m. skolmäst. vid barnhuset i Sthm Jonas Rundmark; *Elias*, f. 1720, döpt 9/1, d. begr. 8/3 s. å.; dessutom 4 barn döda späda.

13. Mag. **Zacharias Plantin** (1724-30), var theologiae lector secundus i Hsands gymn., då han utn. till khde i Löfånger 1722, tilltr. 1724, fick transport till Umeå pastorat, hvilket han tillträdde 1730. »Under sin ämbetstid i Löfånger, hafver han med stor nit och flit drivvit Catechismi lära, låtit förbättra kyrkan med nya bänkar samt läktare, såsom ock utvidga fönstren under läktaren bak i kyrkan och uppsätta en pelare emot det väster södra hörnet af kyrkan.» Se vidare khdar i *Umeå*.

14. Mag. **Matthias Dahling** (1730-72), f. 24 aug. 1690 i Herrö by, Svegs s:n i Härjedalen, son af bonden Matthias Olofsson Dahlman och Elisabeth Nertunia, dotter af khden Matthias Nertunius i Ofvanåker, Hälsingland. Modern gifte om sig med tullnären vid Dufed Michael Hammar, som 1701 sände styfsonen till trivialskolan i Hudiksvall, hvarifrån han efter 6 års studier kom till Hernösands gymn. Stud. i Upsala 3 nov. 1711, promov. fil. mag. 12 juni 1722; kallad till informator för superintendenten P. Asps söner i juni 1725; prästv. 6 jan. 1726 till adj. i Säbrå, hvilken tjänst han behöll efter superintendentens död och hans efterträdares tillträde. V. pastor i Umeå ht. 1728 efter afl. prosten Lidenius, erhöll röstpluralitet vid khdevalet därst. 5 jan. 1729, men khden Z. Plantin fick Kgl. fullmakt på pastoratet. Efter aflagd prof-predikan i Löfånger erhöll han efter Plantin ånyo de flesta rösterna, men hans medsökande lektor O. Turdin i Hsand, som endast fått 13 röster, erhöll konsist. fullmakt 5 nov. s. å. Slutligen fick han enl. konsistoriets behag ensam profva till Nordmalings pastorat 7 dec., valet hölls s. d., och han mottog fullmakt såsom khde därst. 19 dec. 1729. Emellertid hade Löfångers församling hos K. Maj:t klagat öfver konsist. beslut, och K. Maj:t resolverade 10 mars 1730, att Dahling skulle erhålla Löfångers och Turdin Nordmalings pastorat, hvilka församlingar de i maj s. å. tillträdde. Dahling bevistade riksdagen 1734 och utn. till kontr. prost öfver Löfånger, Skellefteå och Burträsk 6 dec. 1749. Var en ovanligt nitisk och kraftfull församlingsherde och nämndes af allmogen »Ordnings-Matths». Han gjorde nyodlingar på prästbordet mellan Kyrksjön och kaptensbostället, hvarå han och hans arfvingar tillerkändes 45 års frihet eller till 1795, då detta nybruk, benämndt

Grubbedal, skulle återfalla till prästbordet. Som ifrågavarande nybruk var det första i länet, hade pastor Dahling vid ansökningen om frihetsåren »måst erfara hinder flytande dels af egennyttighet och dels af afund och en kitslig gensäjelses lystnad, men omsider har uppriktighet och rättvisa fått öfverhanden», såsom han själf skrifver. Församlingens kyrka förbättrade han genom upptagande af ett stort fönster på norra väggen, förstärkte det sönderskridna sydvästra hörnet 1762 med en pelare, förskönade henne invändigt med målning, skänkte 1756 en ny predikstol, som förut tillhört Munktorps kyrka i Västmanland, samt en förgylld dopskål af silfver, lät 1762 omgjuta den mindre medeltida kyrkklockan, som året förut spräckts under ringning, och lät öka dess vikt genom eget och församlingens tillskott m. m. Han afled 28 sept. 1772, efter att kort förut låtit sjunga för sig den vackra dödpsalmen: »Kom, o Jesu, huru länge skall jag mig än qvälja här». Var vid sin död 82 år och begrofs 25 okt. med liktal af sin komm. och efterträdare. Till Hsands gymn. bibliotek testamenterade han 13 volymer.

G. 1) 10/3 1730 m. *Elisabeth von Ihmann*, änka efter prosten i Umeå Abr. Lidenius, d. 16/5 1734 i Löfånger, under det Dahling bevistade riksdagen.

Med henne 3 döttrar: *Elisabeth*, f. 8/1 1731, g. 1) 23/1 1750 m. skolmästaren i Umeå och Frösön Herman Höckert, 2) 5/6 1764 m. löjtnant Carl Gust. Toll vid Jämtl. reg., d. 20/12 1808; *Anna*, f. 18/1 1732, g. 16/6 1751 m. löjtn. Johan Silfverbrand, änka 1767, d. 23/2 1808 på Tureholm i Öfver-Torneå; *Catharina*, f. 10/10 1733, d. 26/5 1734;

2) 13/11 1735 m. *Catharina Maria Grubbe*, f. 20/2 1699, dotter till öfverstelöjtnant Jacob Grubbe och Cath. Winblad v. Walter och änka efter fänriken Joh. Anders von Qvanten; d. på Grubbedal 22/12 1791, 92 år 10 m. Hennes kvarlätenskap tillföll Brita Elisabeth Höckert. Lägenheten Grubbedal skulle efter 9 år återfalla till prästbordet. I senare äktenskapet endast en son *Matthias*, f. 1738, d. 6/10 1739.

Tr.: De Molocho, præs. O. Celsius. Ups. 1717. - De locis sacris primitivæ ecclesiæ. præs. J. Steuchius ib. 1722. - Fru Cath. Fjellströms minne tecknad och upläst vid des begrafning i Skellefteå d. 4 apr. 1763. Sthm 1763. - I handskrift har han lämnat en utförlig beskrifning öfver Löfångers socken (tillökad af efterföljande khdar i församlingen och bevarad i kyrkans arkiv).

15. **Johan Mellin** (1774-88), f. 3 aug. 1701 i Ullånger och Meja by, son af komm. i Löfånger Olof Mellin (se nedan). Genom sin styffader komm. Er. Meanders försorg sändes han jämte två yngre bröder till Piteå skola 1715, kom till Hsand 1717 och inskrefs 25 okt. 1720 vid Upsala univ. Efter två års vistelse därst. uppehöll han sig med konditioner, till dess han 16 mars 1729 af superint. Sternell prästv. till sin styffaders adj. och efter hans död utan något föregående val på församlingens enhälliga begäran

erhöll fullmakt på sacellanien här i Löfånger 1739 med tilltr. s. å. Aflade past. ex. jultiden 1755. Efter några misslyckade pastoratansökningar, fick han 1773 1:sta förslagsrummet till Löfånger och tillträdde efter enhälligt val 1 maj 1774, då han s. d. höll sin inträdespredikan, ehuru han först 25 sept. installerades af prosten Högström i Skellefteå. Afled 22 okt. 1788 öfver 87 år, allmänt älskad såsom en ömsint prästman och stor människovän. Den 4 juni 1772 blef hans gård i Gammelbyn och större delen af hans egendom genom våldel lagd i aska.

G. 11/1 1732 m. *Christina Hacksell*, f. 31/12 1710, dotter af kronofogden Mårten Hacksell och Anna Plantin, prostdotter fr. Luleå; d. 28/8 1789.

Barn: *Olof*, f. 13/1 1733, komm. i Luleå, d. 1778; *Erik*, f. 21/11 1734, landtmätare, bodde på Kalknäs, Boteå, d. 1794; *Mårten*, kommiss.-landtmät. i Uleåborg, d. 1772; *Johannes*, f. 1737, d. 8/10 1755 i Löfånger; *Anna*, f. 1/2 1739, g. m. komm. i Ullånger Elias Löf, *Catharina*, f. 11/9 1740, g. m. komm. här, sedan i Arnäs Mich. Sand; *Andreas*, d. i Gammelbyn 7/5 1742; *Zacharias*, d. 30/5 1743; *Matthias*, f. 16/11 1744, landtmät. i Kuopio, d. 1818; *Christina*, f. 14/2 1748, g. 23/1 1777 m. brukspred. vid Nasa silfververk, komm. i Piteå landsförs. Jonas Risberg; *Margareta*, d. 20/12 1749; *Brita*, f. 11/2 1752, g. 14/11 1776 m. exped. befalln. man Pehr Bergstedt.

Tr.: Tal hållit i Löfångers kyrka d. 25 oct. 1772, då probsten och kyrkoherden herr magister Matthias Dalings döda lekamen... begrofs. Sthm 1772. - Utdrag af någre ingifne anmärkningar vid åkerbruket i Vesterbotn (i K. Vet.-Akad. handl. 18. 1757.)

16. Mag. **Olof Hamrén** (1791-97), f. 27 febr. 1728 i Remmens by, Sveg s:n, fadern hette Olof Olofsson, modern Anna Hammar, dotter till tullnären Mich. Hammar vid Funäsdals tull. Stud. i Upsala 20 sept. 1748, promov. fil. mag. 16 juni 1755; prästv. mars 1757 till adj. åt prosten Högström i Skellefteå, där han kvarstannade till maj 1761, då han blef v. pedagog och biträdande komm. i Luleå stad; utn. khde i Öfver-Kalix tilltr. han i början af aug. 1767. Presiderade med heder på prästmötet i Piteå febr. 1787, då artikeln De angelis ventilerades. Honor. prost s. å., v. kontr. prost 7 juli 1789 efter prosten Hollstens död; utn. khde i Löfånger 11 aug. s. å., tilltr. 1791. Utom många valförrättningar invigde han äfven den nya stadskyrkan i Luleå 1790. Angifves död 2 maj 1797, men ryktet gick, att han skulle aflidit någon af de sista dagarne i april, ehuru änkan hållit detta hemligt.

G. m. *Brita Catharina Nordvall*, dotter till khden i Öfver-Kalix, sedan i Råneå Jonas Nordvall; d. i Luleå 21/12 1821, såsom stammoder för 14 barn, 22 barnbarn och 1 barnbarnsbarn.

Barn: *Anna Sofia*, f. 23/3 1769, g. 16/8 1795 m. häradsskrifv. Carl Magnus Bergstedt, d. å Västra backen, Umeå landsförs. 17/3 1816; *Jonas Olavus*, f. 23/2 1770, d. 9/3 s. å.; *Elisabet Margareta*, f. 10/3 1771, d. 6/7 s. å.; *Brita Catharina*, f. 24/6

1772, g. m. prost. o. khden i Ö.-Torneå J. Wijkström; *Olof*, f. 9/9 1773, d. 20/9 s. å.; *Emanuel*, f. 30/12 1774, handelsbokh. i Uddevalla 1798; *Nathanael*, f. 3/3 1776, brigadadjutant och löjtnant vid Västerb. regem., dödsskjuten i affären vid Oravais 14/9 1808; *Jonas Olavus*, f. 21/9 1777, råd- o. handelsman i Luleå, d. 13/7 1831; *Ulrica Albertina*, f. 19/3 1779, d. 26/5 s. å.; *Lisa Greta*, f. 1781, d. i Löfånger 23/11 1827; *Beata Alberta*, f. 18/4 1784, g. 12/3 1807 m. öfverste Adam Gyllengahm, änka 1861, d. 18/10 1865; *Erik Johan*, f. 25/9 1785; *Anders*, f. 14/11 1787, d. 1788; *Gustaf Abraham*, f. 31/5 1791.

Tr.: Quæstio: an omnis substantia creabilis sit creata? præ. *N. Wallerius*. Ups. 1751. - De infinita gravitate mali moralis ex infinitate Dei demonstranda. id. præ. ib. 1753.

17. **Emanuel Öhrling** (1800-08), f. 20 apr. 1751 i Arjeplog, son af skolmästaren därst., sedan pastor i Jockmock Joh. Ö. Inskrefs i Piteå skola 1760, stud. i Upsala 1766; disp. pro ex. 1772; prästv. till adj. åt sin fader i Jockmock 29 mars 1776; nådårspred. efter honom 1778 och vid ena sacellanien i Neder-Torneå 1779; past. adj. i Öfver-Torneå 1781; skolmäst. i Arjeplog 10 dec. 1783; past. ex. febr. 1786; utn. khde i Löfånger 7 maj 1798, tilltr. 1 maj 1800; opponent vid prästmötet i Piteå 1806; honor. prost 23 mars 1807. Deltog verksamt i öfversättningen af Gamla Testamentet till lappska språket. Säges varit en liten fryntlig, tjock gubbe, men just ingen talare, och afbröts vanligen af sin mera talföra hustru med orden »tig du, Öhrling». Då han en söndagsmorgon kristnade ett barn och påtagit en kall rock, fick han slag, nedsjönk på en stol under utrop: »Herre Jesu, anamma min ande», blef mållös och dog. Då skall hustrun kommit in och ropat: »Tala nu, Öhrling». Hon höll krog i prästgården utan mannens vetskap, brännvin utlangades genom fönstret i norra kammaren. Efter slaget vid Ratan och ryssarnas reträtt försäkrade general Ericson, som varit inkvarterad i prästgården, att ingen plundring där skulle ske, men efter hans afresa kommo två af hans kosacker och togo ur stallet ett par vackra hästar. Vid underrättelsen härom skall prostinnan äfven fått slag och dött. (Löfånger kb.) Khdens död inträffade 11 dec. 1808.

G. i Sthlm 12/9 1784 m. *Catharina Zebulon*, f. 1752, dotter af köpman Christopher Zebulon i Torneå och Anna Margareta Grape, d. 27/8 1809.

Barn: *Johannes*, f. 6/9 1785, d. 1796; *Emanuel*, f. 19/9 1786, vaktmästare vid Piteå lasarett, d. 15/11 1838; *Jacob Erik*, f. 21/12 1788, d. 24/7 89 i Arjeplog; *Margareta Christina*, f. 1790, d. 1797; *Carl Fredrik*, f. 3/2 1793, stud. 1812, d. 1823; *Johan*, f. 10/1 1797, kapellpredikant på Holmön, d. 6/10 1863.

Tr.: De convenientia linguæ Ungaricæ cum Lapponica, præ. *J. Ihre*, Ups. 1772.

18. **Magnus Unæus** (1811-37), f. 24 juli 1760, son af prosten i Torsåker Olof Unæus och Margareta Nordlind. Stud. i Upsala ht. 1778;

v. kollega i Hsands triv. skolas 2:dra kl. läsåret 1781-82; prästv. 24 juni 1782 till adj. åt khden Törnsten i Torsåker, nådårspred. efter honom 1787; åter adj. 1788; nådårspredikant i Löfånger såväl efter khden Mellin 1789-91 som efter Hamrén 1797-1800; stannade här, till dess han 27 maj 1801 utn. till komm. i Nordingrå-Vibyggerå; past. ex. 3 juni 1809 utn. khde i Löfånger 25 apr. 1810, tilltr. 1 maj 1811; respondent vid prästmötet i Piteå 1819; honor. prost 12 juli 1820. Var en mycket nitisk och förfaren andans man, som långväga ifrån efterskickades för att meddela tröst i andlig nöd, i synnerhet vid dödsfångars beredelse. Men prästbordet lät han utarrendera och förfalla. Vid en visitation 1 mars 1824 anfördes klagomål öfver »huruledes ifrån herr prostens tillträde till församlingen prästbordets ägor blifvit vanskötta samt isynnerhet ängarne fått uppväxa med skog». Han råkade i konkurs, men sedan sonen blifvit adjunkt och v. pastor, upphjälpte han faderns ekonomi. På gamla dagar blef prosten minneslös för hvad som dagligen passerade, men var däremot fullkomligt redig och resonabel för forna ting och tilldragelser. Prostinnan hade som barn varit lekkamrat till biskop Franzén i Uleåborg. Vid en visitation blef han till sin öfverraskning på gammalt manér omfamnad af prostinnan, som familjärt kallade honom Frans Michael. Sedan han fått klart för sig, hvem hon var, slogo sig de gamla barndomsvännerna ner och började tala om forna minnen. Under tiden gick prosten fram och tillbaka på golfvet och utbrast efter en stund: »Jag undrar om ej biskopen snart skall komma». Biskopen blef något förvånad, men sonen, då vice pastor, upplyste om, huru det hängde ihop, och då biskopen sedan sysselsatte sig med prosten, var denne fullt inne i samtalet. Afled 11 febr. 1837.

G. i Löfångers prästg. 17/4 1798 m. *Brita Maria Mellin*, dotter till landtm. i Uleåborg Mårten Mellin och änka efter nådårspred. Matthias Höckert¹ samt sondotter till khde Mellin härst., d. 6/11 1835.

Barn: *Olof*, f. 9/6 1799, d. 6/11 1804; *Johan Magnus*, f. 24/6 1801, sist khde i Burträsk, n. 19; *Greta Maria*, f. 2/11 1804 i Vibyggerå.

19. **Olof Lindforss** (1838-47), f. 22 nov. 1767. Föräldrar: komm. i Nordmaling Eskil Lindforss och Elisabet Wattrang. Stud. 18 febr. 1789; prästv. 17 nov. 1793 till adj. hos fadern och nådårspred. 1795; adj. hos prosten Th. Gran i Piteå 1796; nådårspred. 1797; sedan ånyo adj. 1799 därst; tjänstl. för sjuklighet 16 nov. 1806; v. skolmästare i Luleå ht. 1807; v. kollega i Piteå skola 1808; utn. komm. i Piteå-Älfsbyn 29 apr. 1809; komm. i Gudmundrå-Högsjö 1815; tilltr. 1817; past. ex. 16 juni 1821; khde i Grundsunda 1822-38; honor. prost 1836; utn. khde i

¹ Med honom 4 barn: *Jonas*, *Cath. Christina*, *Elisabeth* och *Brita Mathilda*.

Löfånger 1837, tilltr. 1838. Enär han hitkom vid 71 års ålder, kunde han naturligen icke verka här med synnerlig kraft, men han underhöll försvarligt den gamla åkern. - Landshöfdingen i Västerbottens län gjorde år 1842 anmälan, att under den senare tiden det s. k. läseriet inom Löfångers s:n antagit en betänkligare art, så att nio större folksamlingar sistlidet år där ägt rum, jämväl å helgdag under offentliga gudstjänsten och föreläsningar och tolkningar af den hel. Skrift anställts af flera personer, samt att vakanspred. C. O. Sondell ej allenast bevistat en dylik sammankomst under det allmän gudstjänst hölls i Löfångers kyrka, utan ock medhaft nattvardsungdomen vid en annan efter gudstjänstens slut. Förklaring afgafs af prästerskapet, hvarvid Sondell anförde, att han med pastors vetskap på begäran af några läsare infunnit sig å en sammankomst, där drängen Olof Jonsson efter afsjungande af n. 10 i Sions sånger hållit morgonbön, företagit läsning och förklaring ur Luthers kyrkopostilla och nya testamentet; att han på de närvarande föräldrarnas begäran låtit nattvardsbarnen öfvervara den andra sammankomsten, men själf varit frånvarande på en ämbetsförrättning, samt att han bevistat nämnda sammankomst för att efterhöra, huruvida någon vilsefarande lära af läsarne bragtes å bane. Prosten Lindforss förmälde, att Sondells bevistande af förstnämnda sammankomst, hvilket han uppgifvit ha afsett att skilja en lärotvist, ägt rum med prostens samtycke, men att Sondells inställelse jämte nattvardsbarnen varit honom obekant. Konsistoriet framhöll i sitt yttrande häröfver andaktsöfningar i enskildta hus tjänliga att befrämja kristlig uppbyggelse, samt att inom Hsands stift, där flarestädes mången bor flera mil från kyrkan, husliga möten till gemensam gudstjänst varit af ålder vanliga och oumbärliga medel till sabbatens helgande, dock att dessa icke böra hindra bevistande af den offentliga gudstjänsten. De borde dock inskränkas till bön, sång och läsning af en postilla, utan utläggning eller tvist om läran och tydningen af skriftens ord. Sondell hade felat endast däri, att han under offentlig gudstjänst bevistat sammankomsten samt låtit nattvardsbarnen deltaga i denna för dem otjänliga andaktsöfning. Biskop Franzén sade sig dock vid besök i Löfånger hört de bästa vitsord om läsarne och vid samtal med dem icke kunnat märka något svärmiskt eller med en sann kristendom oförenligt. I anledning häraf anbefalldes K. Maj:t 10 dec. 1842 konsist. i Hsand att, såvidt lagligen kan ske, från sådana församlingar, i hvilka s. k. läsare finnas, de prästmän flyttas, som visat böjelse att själfva i läseriet deltaga, och ifall de äro yngre, anställas att tjänstgöra under äldre bepröfvade församlingslärare, genom hvilkas kunskaper och nit de må kunna återföras till ett värdigt utöfvande af deras prästerliga kall. - Prosten Lindforss afled 22 apr. 1847.

G. 14/9 1823 m. *Mariana Fredrika Ulfhjelm*, f. 9/8 1795, dotter af öfverstelöjtn. C. A. Ulfhjelm och Anna Fredr. Holmström. Bröllopet firades i Nysätra hos major Edenqvist.

Barn: *Elisabeth Fredrika*, f. 16/9 1824, d. ogift i Löfånger 6/6 1885; *Albert Adrian*, f. 2/4 1826, arrendator här på prästbordet, flyttade sedan till Umeå och blef vaktmästare vid Landskansliet; *Olivia Mariana*, f. 29/5 1831, d. 10/11 s. å.; *Olof Ferdinand*, f. 6/7 1833, d. 10/11 s. å.; *Clara Olivia*, f. 1/12 1834, d. 29/11 1835.

20. Mag. **Jonas Scherdin** (1849-60), f. 9 dec. 1791 i Bjerträ socken, son af torparen Måns Jonsson. Stud. ht 1814, ägnade sig först åt prästerliga studier och genomgick seminariet, tog sedan graden och blef fil. mag. 1821; v. kollega vid Hsands apologistiska skola 1822; ordinarie 1823; kollega vid lärdomsskolan därst. 1826; v. græcæ ling. lector 1832-34; utn. till rektor i Sundsvall 1832, men tilltr. ej; rektor vid Umeå skola 1833, tilltr. 1835; orator vid prästmötet i Piteå 1842; prästv. 1843 och aflade past. ex. 27 juni s. å.; utn. 14 aug. 1848 till khde i Löfånger, tilltr. 1849. Han hade varit en ganska kunnig och skicklig lärare, visserligen något besynnerlig. Men strax efter tillträdet till pastoratet utbröt hans sinnesrubning, som fortfor hela hans lifstid och som tog sitt första uttryck däruti, att han med ett betsmän började väga stenarna i prästakern. Prästbordet och dess uthus råkade i vanhäfd under 14-årig utarrendering. Afled af slag 16 okt. 1860.

G. 24/11 1829 m. *Anna Elisabeth Lindahl*, f. 1802, dotter af lektor Olof Lindahl i Hsand, d. 12/10 1857.

Barn: *Catharina Augusta*, f. i Hsand 12/10 1830, d. därst. 6/4 1831; *Anna Charlotta Euphrosyne*, f. 28/5 1833; *Magdalena Sofia*, f. 19/5 1834; *Jonas Emanuel*, f. 16/3 1836 i Umeå, khde i Sveg, d. 1890; *Betty*, f. 16/7 1839, g. i Rätan.

Tr.: De proportione definienda, præs. *H. Falck*. Ups. 1815. - De pugna ad Thermopylas instituta. 1, præs. *J. O. Höijer*, ib. 1821. - Theses, speciminis loco. Hern. 1832.

21. Mag. **Per Robert Holm** (1862-92), f. 7 juli 1820 i Bollnäs, Hälsingl., son till dåv. regem. past., sedan prosten i Själevad C. J. Holm och Ingeborg Marg. Bågenholm; intogs i Hsands skola 1830; stud. i Upsala 15 nov. 1839; prom. fil. mag. 16 juni 1845; v. kollega i Luleå 1845-46; v. koll. i Umeå 1846-47; efter prakt. undervisningsprof 7 okt. 1846, utn. ordin. kollega i Piteå 27 nov. 1846 och i Umeå 26 mars 1847; tillika sång- och ritlärare vid samma skola. Vid omorganisationen af Umeå skola till högre elem. läroverk adjunkt fr. o. m. 1858. Prästv. 29 juni 1856; past. ex. juli 1857; utn. khde i Löfånger dec. 1861; öfvertog på förordn. past. vården sept. 1862 och tilltr. ss. ordin. khde maj 1863; vice ordf. i landstinget 1866, 67, 68; predikant vid prästmötet i Hsand 1877 och præses vid 1883 års prästmöte. LNO 1882. Såsom lärare kraftfull, ehuru

något sträf, bestämd, nästan ofördragsam i sina åsikter stötte han många; lagisk i sin predikan, som dock senare åren mildrades i evangelisk riktning. Utmärkt omsorg ägnade han prästbordet. Bland hans offentliga uppdrag kan nämnas invigningen af Byske kyrka 13 okt. 1872. Afled 14 apr. 1892.

G. 1) 28/8 1858 m. *Edla Ingeborg Norrbom*, f. 7/10 1833, dotter af grossh. Joh. Norrbom och Anna Wilh:a Huss i Hsand, d. i Löfånger 28/2 1884..

2) m. *Erika Löfling*, f. 6/6 1848, lärarinna, dotter af past. adj. Elias Löfling.

Barn: *Anna Ingeborg*, f. 14/6 1859, drunknade jämte sin broder 20/10 1869; *Johan Teodor*, f. 27/8 1860, affärsman i Valparaiso, S. Am.; *Carl Robert*, f. 28/11 1861, drunknade 20/10 1869; *Ernst Wilhelm*, f. 16/6 1863, affärsman i järnfirma, Sthm; *Ellen Ottilia*, f. 25/11 1864, g. m. litografdirektör Walter Eichelberg i Sthm, änka 1918; *Otto Leonard*, f. 22/9 1866, fil d:r, lektor i Umeå; *Emma Therése*, f. 19/10 1868, d. 6/11 s. å.; *Carl Robert*, f. 13/3 1870, landtbruksingeniör i Hsand; *Peder Ferdinand*, f. 3/4 1873, landsfiskal i Umeå.

Tr.: *Disciplinæ theologicæ Hegelianæ primæ lineæ*, p. 2. præs. *J. U. Segerstedt*. Ups. 1845. - *Sokrates och hans anklagare*, p. 3. præs. *W. F. Palmblad* ib. 1845 - Predikan på andra Mötesdagen d. 29 Aug. 1877 (i Prästmöteshandlingar. Hsand). - *Hadesläran*, enligt den heliga Skrift, historisk-exegetisk afhandling. Hsand 1883. (Synodalafh.)

22. **Carl Wilhelm Elfgrén** (1895-1917), f. 23 jan. 1847 i Ölme församl., Värml. Föräldrar: hemmansägare Anders Bengtsson och Maria Andersdotter; afg. ex. vid Sthms Lyceum 19 maj 1868; lärare vid Onsala högre folkskola 1869 och en del af 1870; v. adj. vid högre elem. lärov. i Göteborg febr.-maj s. å. Stud. i Upsala ht. 1870; teor. teol. ex. 16 sept. 1871; lärare vid missionsinstitutet å Johannelund läsåren 1872-74, vid Fjellstedtska skolan i Upsala 1874-75 samt tillika kateket i Adolf Fredriks förs. i Sthlm okt. 1874-nov. 75; efter erhållen infödingsrätt i Hsands stift prästex. i Hsand 6 nov. 1875 och prästsv. i Strängnäs 17 nov. till past. adj. i Mo; v. past. fr. 26 jan. 1876; v. past. i Åsele fr. 1 maj s. å. samt förordn. att tillika biträda khden i Dorotea J. Nensén; komm. i Degerfors 1 okt. 1877, tilltr. mars 78; erhöill transport till Bygdeå sacellani 4 okt. 1880, tilltr. 1 maj 1882; past. ex. i apr. s. å.; utn. khde i Bjurholm 30 aug. 1883, tilltr. 1 febr. 1884; erhöill kallelse ss. fjärde profpredikant till Degerfors; khde i Löfånger 2 nov. 1894, tilltr. 1 maj 1895. Afled 13 nov. 1917. LVO 1911.

G. 5/7 1876 m. *Eva Jenny Elisabet Blomdahl*, f. 11/10 1851, dotter af organ. och kantorn i Sthm (St. Clara) Karl B. och Carolina Wilhelmina Helin; d. 21/1 1923 i Löfånger.

Barn: *Albin Harald*, f. 24/5 1877 i Åsele, forstmästare; *Carl Sören*, f. 21/12 1878 i Degerfors, d. 26/1 1891; *Dagmar Maria*, f. 12/6 1880, småskollärrinna; *Ruth Elisabeth*, f. 4/7 1881, banktjänstem. i Löfånger; *Jenny Mirjam Aurora*,

f. 10/3 1883 i Bygdeå, g. m. civilingen. Axel Henning Bäckman; *Ernst Wilhelm*, f. 7/4 1884 i Bjurholm, affärsman i Tyskland (i Delmenholst vid Bremen); *Ester Hildegard*, f. 2/11 1885, g. m. past. Joh. Emil Edsman i Malmberget; *Agda Lovisa*, f. 25/11 1886, sjuksköterska, g. 19/9 1912 m. khden i Örträsk L. V. A. Lindström; *Sigrid*, f. 28/11 1887, småskollärarinna, senare anställd i bank.

Tr.: Predikan på 26:te sönd. efter Tref. (i Predikn. af Hsands stifts prester 2. Hsand 1884).

KOMMINISTRAR.

1. **Ericus Andreæ** (1593-1604) blef 1605 khde härstädes n. 6.

2. Herr **Nils** i Löfånger, förmodligen kaplan här 1621. En hans dotter *Gunill* blef oskyldigt anklagad för lägermål; anklagaren Nils Ambrosius dömdes till 40 mk. böter. (Västerb. domb.)

3. **Andreas Nicolai Burman** (1623-26) sist khde i Löfånger n. 8.

4. **Petrus Zachariæ Steccenius** (1627-55) här khde n. 9.

5. **Olaus Eliæ Salin** (1656-90) här khde n. 10.

6. **Carl Wänman** (1691-96), måg till företrädaren; från komministraturen befordrades han till lektorat i Hsand, därefter khde i Neder-Kalix, utn. till khde i Piteå, men afled före tillträdet. Se *Neder-Kalix*.

7. **Petrus Plantin** (1697-1703), f. 1667 i Hsand, son af sederm. prosten i Luleå Nicolaus Plantin. Med betyg från Hsands gymn. stud. i Upsala 6 okt. 1686, prästv. 1691 till sin faders adj. i Luleå, kaplan i Löfånger 1697. Var khden O. Salins måg och ämnad till hans efterträdare men då hans hustru efter kort äktenskap afled, ändrade svärfadern sinne, skaffade sig en annan prästerlig måg Nils Eurenus, hvarför Petrus Plantin måste med felslagna förhoppningar resa härifrån. Han begaf sig till Lund 1703, där hans morbroder Matthias Steuch var biskop, och blef med hans hjälp 17 apr. 1703 stadskomminister i Landskrona och pastor i Örja och Vadensjö, undergick 1706 ny examen och erhöll under konsevation Tygelsjö pastorat, med utnämning 1707. Han lefde dock ej länge, och det säges, att han af saknad efter sin norrländska hemort och sina gamla församlingsbor sörjt sig till döds. Afled 16 mars 1709.

G. 1) 28/2 1697 m. *Barbro Salin*, dotter till khde Olof S., d. och begr. i Löfånger jämte ett dödfödt barn 20/12 1697.

2) m. *Maria Rafenia*, änka efter företrädaren khden Willem Aars i Tygelsjö och efter Plantins död för 3:e ggn gift m. khden Nobelius i Tommarp, Skåne.

8. **Olof Mellin** (1704-15), f. 24 dec. 1664 i Bjertrå s:n. Föräldrar: landbonden Johan Olofsson på Inholm och Brita Håkansdotter. Intogs i Hsands skola 1676; stud. vid Åbo univ. 11 febr. 1689, där han studerade i 7 år. Våren 1695 kallad till domesticum af khden Jakob Burman i Bygdeå, men denne hade emellertid hunnit skaffa sig annat biträde. Ordinerad 13 sept. s. å. såsom predikobiträde vid Hsands domkyrka, dock med förbehåll att han ej fick pocka på konsistorium om hastig befördran, utan förbida tiden, men blef omedelbart anställd ss. adj. åt prosten M. Ström i Nordingrå. En kallelse till Neder-Torneå sacellani år 1703 afslog han. Erhöll i stället året därpå fullmakt ss. komm. i Löfånger och tilltr. 1 maj 1704. I saknad af kaplansboställe, köpte han af khden Eurenus år 1705 Gammelbyhemmanet för 890 dlr i specie caroliner. Han var en väl studerad och allvarsam prästman. Afled påskdagen 17 apr. 1715 såsom vice pastor.

G. 1700 m. *Magdalena Ask*, dotter till komm. J. Ask i Ullånger, sedan omg. m. efterträdaren.

Barn: *Johan*, f. 3/8 1701 i Ullånger, khde i Löfånger n. 15; *Olaus*, f. 21/9 1704 härst., adj. i Burträsk 1734, bat. pred. vid Västerb. reg. 25/10 1739; utkommenderad m. regem. 1740. I slaget vid Willmanstrand 22/8 1741 ville den tappra fältpred. göra verksamt motstånd för att värja sig för fångenskap, men blef af ryssarne jämmerligen massakrerad och dödad; *Haquin*, f. 15/10 1705, komm. i Skellefteå, d. 1781; *Margareta*, f. 1714, döpt 12/2, g. m. landtmät. Esaias Hacksell, d. i Luleå gl. st. 30/4 1778.

9. **Erik Meander** (1716-37), f. 1674 i Nordingrå s:n. Föräldrar: bonden Johan Eriksson i Medan och Brita Månsdotter. Från Hsands gymn. stud. i Upsala 13 nov. 1700; prästsv. 1705 till adj. åt khden Jakob Burman i Bygdeå; adj. i Löfånger 1711; utn. komm. i Löfånger 1715 och tilltr. 1716, då han gifte sig med företrädarens änka. »»Han var en ljuflig och behagelig man med goda gåfvor i predikostolen och på altaret utrustad.» Afled 8 juli 1737.

G. 1) 21/2 1716 m. företrädarens änka *Magdalena Ask*, d. 14/3 1722;

2) 30/3 1723 m. *Catharina Giädda*, d. på Böle 9/3 1744. 66 år 10 m.

Barn i förra giftet: *Brita*, döpt 19/7 1717, d. begr. 1/9 s. å.

10. **Johan Mellin** (1739-74), khde i *Löfånger* n. 15.

11. **Michael Jonæ Sand** (1774-90), komm. i *Arnäs* n. 14.

12. Mag. **Erik Widgren** (1790-1817), f. 23 nov. 1754, son af khden i Nätra E. Widgren. Stud. vt. 1774; prom. fil. mag. 1779; prästsv. till adj. åt khden Nordenström i Offerdal 24 juni 1780, flyttade till Umeå

församl. följande år och förestod nådåret därst. 1787; utn. komm. i Löfånger 22 juli 1789, tilltr. 90. Upprepade gånger suspenderad för fylleri, särskildt 1811. I visitationsprot. 18 okt. 1812 heter det: »att ehuru väl under vissa tider, då brännvinsbrist vid svårare år såsom detta inföll, mag. Widgren brukade iakttaga ett mera ordentligt och nyktert uppförande samt lefva i mera endragt med sin äfven till dryckenskap benägna hustru, vore dock dylik förbättring endast nödtvungen..., hvarföre önskades, att hans tjänstledighet ännu längre måtte fortfa». Slutligen afsatt år 1817. Afled 22 aug. 1819 af blodstörtning.

G. 6/11 1792 m. *Brita Lisa Höckert*, f. 1761, styfdotter till khden Magn. Unæus härst.

Son: *Erik Herman*, f. 29/7 1793, komm. i Sånga-Skå, Ärkestiftet, d. 20/10 1826.

Tr.: Disp. de amore et odio, præs. *P. N. Christiernin*. Ups. 1776. - De sapientia divina in malis physicis dispensandis. ib. 1779.

13. **Isak Daniel Widenmark** (1818-20), f. 17 nov. 1778 i Lockne s:n, där fadern Lars W. var komm. Stud. 27 mars 1801; prästv. 18 dec. 1803 till nådårspred. i Sundsjö sacellani; past. adj. i Bygdeå hos dr Nortman 1804; nådårspred. efter honom samt adj. hos hans eftertr. prosten Jonas Genberg 1807; utn. komm. i Öfver-Kalix juni 1816, tilltr. i maj 1818, men erhöill strax därpå komm. tjänsten i Löfånger aug. s. å. Afled 6 apr. 1820. Hade ett frodigt utseende, trots fattigdom och små omständigheter; såsom adj. bodde han med sin hustru i ett vindsrum i Bygdeå prästgård.

G. m. *Maria Christina Genberg*, dotter till prosten J. Genberg i Bygdeå, omg. 27/11 1823 med sin kusin komm. Jonas Gyllenspetz i Boteå-Styrnäs, d. därst. 24/4 1854.

Barn: *Jonas Daniel*, afsigkommen; *Carl Lorentz*.

Tr.: Tal hållet vid contr. prosten och theol. doct. högw. herr Carl J. Nortmans jordfästning uti Bygdeå kyrka d. 21 juli 1805. Hsand 1805. - Tal hållet vid herr majoren Jonas Turdfjälls jordfästning i Nysätra kyrka d. 30 aug. 1812. Sthm 1813.

14. **Johan Bexelius** (1822-40), f. 26 jan. 1782 i Piteå stad, där fadern Anders Bäckzelius var skolkollega, modern Magdalena Læstadia, khdedotter från Arjeplog. Inskrefs i stadens triv. skola 1790, men lämnade den 1797 och for till Sthm, kom i skräddarlära, blef gesäll i yrket 1802, men sysselsatte sig samtidigt med studier under ledning af khdarne i Sthm Fuchs och Häggman, hvilka välvilligt togo sig an den fattige gesällen och sedan rekommenderade honom hos kanslirådet prof. Matthias Norberg i Lund, som understödde honom under vistelsen vid universitetet, sedan han blifvit stud. därst. 1807; prästv. i Sthm 26 juni 1809 till adj. i Säbrå och kort därpå förordnad komm. adj. i Nysätra, past. adj. i Skellefteå

1814; utn. komm. i Löfånger jan. 1821, tilltr. maj 1822. Efter 9-årigt sängliggande afled han 31 okt. 1840.

G. 22/1 1824 m. *Carolina Ulrika Dyhr*, f. 1803, dotter af assessor J. O. Dyhr och Maria Elisab. Hernodius; omg. m. komm. och v. pastor J. A. Linder i Umeå landsförs. i hans 3:e gifte; d. 23/12 1876.

Barn: *Johan*, f. 6/11 1824 i Löfånger, landskanslist i Umeå, d. 13/7 1846; *Anton*, f. 13/2 1826, grosshandlare i Sthm, d. 9/5 1891; *Henrik*, f. 26/8 1827, handlande i Mångbyn, Löfånger, d. 6/2 1910; *Maria Magdalena*, f. 17/3 1829, d. 20/8 1832; *Isak*, f. 5/7 1832, khde i Umeå stad, sedan i Råneå, d. 1901.

15. **Johan Magnus Unæus** (1844-58). Under hans ämbetstid här i Löfånger utbröts kapellansbostället från prästbordet år 1848. I stället för de 2 tunnland i kyrkåkern, som kapellanen förut disponerat jämte Herr Pehrsgården, tilldelades honom nu 25 tunnland åker och äng. Med socknens biträde uppodlade han myren väster om Grubbedal, så att höafkastningen vid hans afträdande uppgick till omkr. 100 skrindor hö. Utn. khde i Burträsk 1855, tilltr. 1 maj 1858. Se *Burträsk*.

16. **Johan Gustaf Högbom** (1858-84), f. 21 dec. 1811 i Bjurholm, son af kapellpred. och v. past. Johan Högbom; stud. 7 mars 1837; prästsv. 24 febr. 1839 och förordnad att biträda v. pastorn i Vännäs; nådårspred. i Nordmaling 1840 till 27 juni s. å.; åter past. adj. i Vännäs till 20 mars 1841; adj. i Löfånger apr. 1841 och här nådårspred. apr. 1847; v. pastor i Bjurholm febr. 1850; ånyo adj. i Vännäs juni 1853, t. f. past. därst. sept. s. å.; utn. komm. i Löfånger aug. 1856, tilltr. maj 1858; en lång tid förordn. att tillika förestå pastoralvården under khden Schedins sjukdom och efter hans död, hvilket förordnande upphörde i sept. 1862. Var mycket omtyckt af sina församlingsbor. Afled 11 apr. 1884.

G. 1850 m. *Catharina Carolina Kjellerstedt*, f. 13/9 1825, dotter af lagmannen Adam Magnus Kjellerstedt, boende i Afvan, Löfånger, och Anna Catharina Åman; d. 14/4 1896.

Barn: *Magnus Gideon*, f. 17/4 1851, rektor vid Piteå l. allm. läroverk, sedan vid Umeå lärarinneseminarium, d. 17/1 1910; *Anna*, f. 15/6 1853 g. m. kapellpred. O. R. Norrman vid Holmsund, Umeå, d. i Skellefteå 12/6 1896; *Arvid Gustaf*, f. 11/1 1857, professor emeritus vid Upsala Universitet; *Daniel Walfrid*, f. 28/8 1859, rektor vid Sala lärov.; *Johan Emanuel*, f. 6/10 1863, assistent vid kemiska stationen i Örebro.

17. **Anders Johan Rothén** (1885-1900), utn. komm. i Löfånger 24 nov. 1884, mottog tjänsten på förordn. 1 maj 1885, tilltr. 1 maj 1886. Khde i *Degerfors* utn. 1899, tilltr. 1900.

18. **Nils Johan Nordberg** (1900-05) se komm. i *Piteå* l. Församling.

19. **Johan Helmer Gidlund** (1906-11), f. i Nordmaling 24 juni 1876, son af hemmansägaren Jonas Edvard Gidlund och Johanna Berglund. Efter studier i Umeå och vid Stockholms privatgymn. stud. i Upsala vt. 1900, där han aflade de teol. examina, prästv. 28 maj 1903; kontraktsadj. i Lappmarkens 2:dra kontrakt 15 juni 1905, komm. i Löfånger 12 maj 1906, tilltr. genast; utn. till komm. i Norsjö 21 okt. 1911; khde i Häggdånger 1 maj 1917, teol. licentiat 15 sept. 1920.

G. 26/11 1911 m. *Bertha Serafia Nilsson*, f. i Ulrika Eleonora förs. i Sthm 12/9 1885, dotter till handl. och förrådsförvalt. Lars Anselm Nilsson och Anna Sofia Berg.

Barn: *Arne Johannes*, f. i Norsjö 9/3 1913; *Åke Samuel*, f. i Häggdånger 30/9 1914; *Martin Laurentius*, f. 1/3 1919.

Tr.: Ett tros- och kärleksverk. Sthm 1909. - Småbilder ur lifvet. Ib. 1913. - Församlingsdiakoni. Ups. 1910. - Om utbildningen af frivilliga lekmannakrafter. Ib. 1921. - Prästerlig stagnation. Ib. 1923. - Kyrkliga församlingstankar. Sthm 1923. - Var med och uppbygg din egen församling. Ib. 1924. m. m.